Fakti par resursu saglabāšanu

Lidl Latvija 2024. finanšu gads

Ievads

Par uzņēmumu

Pirmie Lidl veikali Latvijā tika atvērti 2021. gadā, un līdz pārskata perioda beigām uzņēmums pārvalda 36 veikalus visā valstī (2024. gadā tika atvērti 6 jauni veikali). Lidl Latvija galvenā mītne atrodas Rīgā, kur atrodas arī loģistikas centrs. Lidl Latvija augstākā vadības institūcija ir valde, ko veido iekšējie darbinieki. Šajā 2024. gada faktu lapā Lidl Latvija koncentrējas uz ziņošanu par resursu, īpaši saldūdens, izmantošanu, iesaisti aprites ekonomikā un pārtikas atkritumu samazināšanu.

Ilgtspējības nozīme

Ilgtspēja ir Lidl Latvija prioritāte, kas nosaka daudzus uzņēmuma darbības aspektus, produktu iegādi un klientu apkalpošanu. Koncentrējoties uz atbildīgām piegādes ķēdēm, energoefektīviem risinājumiem, atkritumu samazināšanu un pieejamām ilgtspējīgām izvēlēm patērētājiem, Lidl Latvija mērķis ir samazināt savu ietekmi uz vidi, vienlaikus pozitīvi ietekmējot vietējās kopienas. Uzņēmuma apņemšanās īstenot ilgtermiņa ilgtspējas iniciatīvas palīdz stiprināt klientu un partneru uzticību, nodrošinot, ka izaugsme atbalsta gan cilvēkus, gan planētu.

Lidl korporatīvās sociālās atbildības stratēģija koncentrējas uz piecām galvenajām darbības jomām – klimata aizsardzību, bioloģiskās daudzveidības cienīšanu, resursu saglabāšanu, taisnīgu rīcību un veselības veicināšanu –, vienlaikus iesaistoties dialogā visās jomās. Šīs jomas ir saistošas arī Lidl Latvija darbībai.

Lidl Latvija kalpo kā vitāla saite globālā mērogā, kur ilgtspējīgas piegādes ķēdes klientiem nodrošina atbildīgi iegūtas izejvielas un ražotus produktus par pieejamām cenām. Ambiciozus starptautiskos mērķus mēs īstenojam ikdienas aktivitātēs.

Lai sasniegtu izvirzītos mērķus katrā jomā mēs esam noteikuši pasākumus un mērus, kas atļaut mums regulāri sekot progresam un sniegt pārredzamus ziņojumus

Resursu taupīšana

Šodien tiek izmantoti arvien vairāk mūsu planētas dabas resursu. Pasaules iedzīvotāju skaits pieaug, un līdz ar to pieaug arī, piemēram, ūdens un citu dabas resursu patēriņš, kā arī atkritumu daudzums. Tāpēc mūsu pašu atbildība ir izmantot resursus uzmanīgi un apdomīgi. Lidl Latvija apzinās, ka mūsu planētas resursi ir ierobežoti, bet mūsu inovāciju potenciāls nav. Iekļaujoties Schwarz Group, mēs darbojamies globālā ekosistēmā, kas uzskata, ka "aprites ekonomika nav tāls mērķis, bet gan ikdienas biznesa nepieciešamība". Ar to mēs domājam resursu iegūšanu videi draudzīgākā veidā, rūpīgi, atbildīgi un taupīgi izmantojot saldūdeni, arvien vairāk rīkojoties saskaņā ar aprites ekonomikas modeli un izvairoties no pārtikas atkritumiem. Tāpēc Lidl ir apņēmies saudzēt un atbildīgi izmantot resursus visā savā vērtības ķēdē.

Mums resursu taupīšana ir kas vairāk nekā tikai efektivitāte; tā ir mūsu klientu iecienīto augstas kvalitātes produktu nodrošināšana un saglabāšana arī nākamajām paaudzēm.

Aprites ekonomika

Izaicinājums

Pieaugošais patēriņš un iepakojuma materiālu izmantošanas pieaugums rada atkritumu apjoma pieaugumu. Šo norišu sekas īpaši ietekmē vidi. Tāpēc uzņēmumi saskaras ar resursu taupīšanas izaicinājumu. Lidl Latvija uzņēmējdarbība ir tieši saistīta ar resursu, tostarp dažādu materiālu, piemēram, plastmasas vai papīra, izmantošanu.

Risinājums

PreZero, kas ir Schwarz Group struktūrvienība, noslēdz apļus, izmantojot visaptverošu atkritumu un pārstrādes pārvaldību. Lidl sadarbojas ar šo vides pakalpojumu sniedzēju projektu ietvaros, lai noslēgtu savus resursu izmantošanas apļus. Mēs iesaistāmies efektīvā resursu un atkritumu apsaimniekošanas sistēmā, lai nodrošinātu atbildīgu resursu izmantošanu. Mēs reģistrējam resursu plūsmas mūsu darbības procesos, lai tiektos uz aprites ekonomikas ideālu. Iegūto materiālu efektīva sadalīšana, jeb šķirošana un pareiza utilizācija ļauj atkārtoti izmantot vai pārstrādāt izmantotos resursus un samazina nepārstrādājamo atkritumu īpatsvaru.

Mūsu projekta "Ceļš uz nulles atkritumiem" ietvaros atkritumi tiek uzskatīti par pārstrādājamu materiālu. Ar mūsu atkritumu apsaimniekošanas sistēmas palīdzību mēs veicinām "pozitīvas" utilizācijas metodes (atkārtota izmantošana, pārstrāde, fermentācija un kompostēšana) un samazinām nepārstrādāto materiālu, piemēram, atkritumu, daudzumu.

Projekta "Ceļš uz nulles atkritumiem" mērķis: līdz 2030. gada beigām mēs atkārtoti izmantosim, pārstrādāsim, fermentēsim vai kompostēsim vismaz 95% no uzņēmumā radītajiem atkritumiem visās Lidl valstīs, tostarp Lidl Latvijā. Sertifikāciju veic neatkarīga organizācija saskaņā ar DIN SPEC 91436.*

*Definīcija saskaņā ar DIN Spec 91436: materiālu atgūšanas pasākumi: atkārtota izmantošana, pārstrāde, fermentācija un kompostēšana; priekšnosacījums: valstī pieejamie nepieciešamie infrastruktūras apstākļi.

2024. finanšu gadā Lidl Latvija veica pasākumus, lai atbildīgi pārvaldītu resursus, veicot šādas darbības:

- **Sadarbība ar pārstrādes uzņēmumu EcoBaltiaVide, lai pārvaldītu garantijas laikā klientu atpakaļ atgrieztās elektroierīces.**
- **Lidl Latvija, lai atbalstītu viņu izglītības iniciatīvas SOS bērnu ciematu asociācijai Latvijā ziedoja 20 lietotus klēpjdatorus, no kuriem visi dati tika droši izdzēsti pēc to lietošanas, kā arī visi datori tika atjaunināti.**
- **Lidl Latvija SOS bērnu ciematu asociācijai ziedoja 490 elektroierīces, kas tika atgrieztas to garantijas laikā un salabotas EcoBaltiaVide meistaru darbnīcā Lab!.**

Organizācija

Par pārstrādājamo materiālu plūsmu ir atbildīga Lidl Latvija loģistikas nodaļa. Par ūdens patēriņu ir atbildīga Ēku apsaimniekošanas nodaļa.

REset resursi

REset Resources: Schwarz Group uzņēmumu kopīgi izstrādātā holistiskā aprites ekonomikas stratēģija. REset Resources veido resursu pārvaldību Schwarz Group piecās darbības jomās: REdesign, REduce, REuse, REcollect un REcycle. Plašāku informāciju par REset Resources var atrast Schwarz Group uzņēmumu ilgtspējas ziņojumā.

Esam noteikuši uzdevumus un pasākumus, kas ļauj mums regulāri sekot līdzi progresam un pārredzami ziņot par sasniegto.

Mērķi	KPI	Statuss	Paskaidrojums: īstenotie pasākumi un rezultāti 2024. gadā	Plānotie pasākumi
Pārstrādātu materiālu īpatsvars iepakojumā līdz 2025. finanšu gadam	25%	11%	Proporcija palielinājās par 2 punktiem salīdzinājumā ar 2023. gadu	Pastiprināta uzmanība pārstrādei un datu avotiem
Atkritumu pārstrādājamība līdz 2030. gadam	95%	90%	Materiālu plūsmas pārvaldības nepārtraukta uzlabošana	Jaunu partnerību attīstība, kas nodrošina materiālu plūsmu

Izmantotie materiāli

Lidl Latvija kā izejmateriālus pārsvarā izmanto papīru un plastmasu. Papīrs galvenokārt tiek izmantots veikalos bukletu un veikala reklāmas lapiņu veidā, kas ir neatņemama komunikācijas sastāvdaļa ar mūsu klientiem un mūsu kases čeku veidā. Mēs taupām resursus, izmantojot elektroniskas cenu zīmes. 2026. finanšu gadā ir plānots ieviest iespēju klientam atteikties no papīra čekiem. Plastmasu galvenokārt izmanto mūsu produktu iepakojumam, iepirkumu maisiņiem, dārzeņu un augļu maisiņiem, atkritumu maisiem un elastīgajai plēvei.

Plastmasa 2024.–2025. gadā

Lidl Latvija plastmasas apsaimniekošana tiek vērtēta gan no pārstrādes, gan iepakojuma ilgtspējības viedokļa. 2024. gadā tika novērotas vairākas pozitīvas tendences:

Plastmasas iepakojuma samazināšana: mēs analizējam kopējo plastmasas pārdošanas apjomu un vidējo vienības svaru, un 2024. gadā šie rādītāji ir ievērojami samazinājušies salīdzinājumā ar 2023. gadu. Paredzams, ka šī tendence turpināsies arī nākamajos gados.

Lidl Latvija aktīvi strādā, lai optimizētu plastmasas plūsmas, gan palielinot pārstrādes apjomus, gan samazinot plastmasas izmantošanu iepakojumā. Šīs iniciatīvas ir cieši saistītas ar ES noteikumiem, uzņēmuma ilgtspējības mērķiem un sadarbību ar atbildīgiem piegādātājiem.

2024. gadā **attiecīgi 93,2 %** un **83,3 % 2023. gadā** tekstilizstrādājumi tika iepakoti bez plastmasas.

45,5 % augļu un dārzeņu 2024. gadā un **42,8 %** 2023. gadā tika pārdoti bez iepakojuma, aicinot klientus iepirkumiem izmantot savus atkārtoti lietojamos maisiņus.

	2024. gadā	2023. gadā
Kopējais plastmasas svars (t)	**3 009,9**	**3 281,8**
Primārais iepakojums (privātā zīmola produkti)	2 950,9	3 236,1
Augļu un dārzeņu iepakojums	43,5	39,3
Maiznīcas produkti	15,5	6,4
Produkti «To Go»	0,1	-
Kopējais papīra patēriņš reklāmas materiāliem (t)	**586,2**	**835,5**
Svaiga šķiedra	139,5	-
Pārstrādāta šķiedra	446,7	835,5
Kopējais papīra patēriņš printeru papīram: svaiga šķiedra (t)	**5,6 (t)**	**4,2 (t)**
Materiālu pārstrādājamība	60,6%	55,0%
Pārstrādāts saturs plastmasas iepakojumā	11,1%	9,1%
Mikroplastmasu nesaturoši izstrādājumi	99,9%	99,1%
Pārstrādāts saturs mājsaimniecības tīrīšanas un personīgās higiēnas līdzekļu iepakojumā	19,6%	14,4%
Mājsaimniecības tīrīšanas un personīgās higiēnas līdzekļu iepakojuma pārstrādājamība	77,7%	74,9%

1. tabula. Plastmasas un papīra izmantošana

Izmantotie pārstrādātie izejmateriāli

Lidl Latvija arvien vairāk izmanto pārstrādātus materiālus kā izejmateriālus. Piemēram, bukleti, veikalu reklāmas lapiņas, maiznīcas maizes maisiņi un printeru papīrs jau daļēji tiek ražoti no pārstrādāta papīra. Mēs pastāvīgi strādājam un meklējam iespējas, lai palielinātu pārstrādāto materiālu izmantošanu.

Tālāk nodoti materiāli

Ievērojot piemērojamos noteikumus, Lidl Latvija nodod preces, kas joprojām ir lietojamas uzturā, bet vairs nav derīgas pārdošanai, bezpeļņas organizācijām, kuras izplata šo pārtiku tiem, kam tās nepieciešamas. Kopš 2022. gada tas notiek sadarbībā ar Latvijas Samariešu apvienības projektu Paēdušai Latvijai un organizāciju Tavi Draugi.

Atkritumu rašanās un būtiska ar atkritumiem saistītā ietekme

Lidl Latvija radītie atkritumi tiek utilizēti atbilstoši prasībām. Vienlaikus mēs sadarbojamies arī ar saviem piegādātājiem, lai samazinātu vienreizlietojamo un vispārējo iepakojuma atkritumu daudzumu un informētu mūsu klientus par atbildīgu atkritumu apsaimniekošanu.

Būtiskas ar atkritumiem saistītas ietekmes pārvaldība

Lidl Latvija uzņēmējdarbība ir tieši saistīta ar resursu izmantošanu. Mēs izmantojam efektīvu ūdens, resursu un atkritumu apsaimniekošanas sistēmu, lai nodrošinātu atbildīgu to izmantošanu.

Mēs arī reģistrējam resursu plūsmas mūsu darbības procesos. Iegūto materiālu efektīva sadalīšana, šķirošana un pareiza utilizācija ļauj atkārtoti izmantot vai pārstrādāt izmantotos resursus un samazina nepārstrādājamo atkritumu īpatsvaru.

2015. gadā Lidl kopā ar grupas iekšējo atkritumu apsaimniekošanas ekspertu PreZero uzsāka uzņēmuma mēroga kampaņu Pārstrādājamo materiālu novērtēšana. Šīs kampaņas ietvaros jau no pašas darbības sākuma 2021. gadā Lidl Latvija loģistikas centrā izveidoja atkritumu apsaimniekošanas zonas, lai nodrošinātu efektīvu radīto materiālu savākšanu un šķirošanu, un noņākšanu centrālās pārstrādes savākšanas stacijās ar sistemātisku izvietojumu. Kampaņas Pārstrādājamo materiālu novērtēšana ietvaros Lidl darbinieki tiek izglītoti arī par vienreizlietojamiem materiāliem. Tas ļauj mums uzlabot mūsu šķirošanas kvalitāti un tādējādi palielināt materiālu pārstrādes rādītājus.

Izmaiņas pārstrādājamo materiālu plūsmā

2024. gadā Lidl Latvija novēroja ievērojamas izmaiņas pārstrādājamo materiālu apjomā, ko var attiecināt uz uzlabotiem procesiem, apmācībām un uzņēmuma izaugsmi:

Tikai neliels iepakojuma plēves apjoma pieaugums, ko ietekmēja:

- Uzlabots šķirošanas process un mērķtiecīga darbinieku apmācība veikalos, kā arī datu uzraudzība.
- Pieaugošs produktu **apgrozījums** — jo lielāks, jo vairāk preču tiek izpakotas, radot lielāku plēves apjomu.

Tiek veidotas partnerības par iespēju Latvijā pārstrādātu plēvi izmantot atkritumu maisu ražošanai, kurus varētu izmantot atkritumu konteineriem, tādējādi veicinot slēgtu materiālu aprites ciklu.

Kartona apjoma samazināšana: Lidl Latvija kartona pārstrādes apjoms ir samazinājies par 194,3 tonnām. Šī samazinājuma iemesls ir jauns process, kas ļauj efektīvāk izmantot kartona iepakojumu:

- Veikali izmanto banānu un citu preču kastes, lai uzglabātu un transportētu atlikumus uz pārstrādes vietām.
- Šī pieeja ne tikai samazina kartona atkritumu daudzumu, bet arī ļauj optimizēt loģistikas un iepakojuma izmantošanas procesus un saistītās izmaksas.

Lidl Latvija turpina uzlabot materiālu plūsmu pārvaldību, veicinot gan vides ilgtspējību, gan ekonomisko efektivitāti. Plēvju pārstrādes pieaugums, kartona atkārtota izmantošana un jaunu risinājumu meklēšana (piemēram, atkritumu maisu ražošana) ir nepārprotams pierādījums tam, ka uzņēmums aktīvi strādā pie resursu efektīvas izmantošanas.

Koka iepakojuma pārvaldība

Bojātu koka palešu pārstrāde: 2024. gadā Lidl Latvija noslēdza veiksmīgu sadarbības līgumu par bojātu koka palešu pārdošanu un pārstrādi. Paletes tiek pārstrādātas jaunās paletēs, vai koksnes šķeldā. Šī iniciatīva ļauj:

- Samazināt noliktavās uzkrāto nevajadzīgo materiālu daudzumu.
- Radīt uzņēmumam papildu ienākumus.
- Veicināt koksnes resursu atkārtotu izmantošanu ilgtspējīgā veidā.

Atbalsts vietējiem lauksaimniekiem: 2025. gadā nozīmīgs darbs tiks ieguldīts, lai nodrošinātu, ka veikalos izmantotās augļu un dārzeņu koka kastes varētu bez maksas nodot vietējiem lauksaimniekiem. Šī iniciatīva:

- Atbalsta vietējo lauksaimniecību.
- Samazina Lidl Latvija izmaksas par koka iepakojuma utilizāciju.
- Veicina resursu apriti un sadarbību ar vietējo kopienu.

Sadzīves ķīmikālijas

Katrs veikals katru mēnesi noraksta bojātas vai tirdzniecībai neatbilstošas sadzīves ķīmijas preces. Šos apjomus galvenokārt veido preces, kuras nevar pārdot klientiem, piemēram, ja produktu iepakojumi vai apraksti ir bojāti.

Lai samazinātu norakstījumus un veicinātu resursu efektīvāku izmantošanu, 2024. gadā tika izstrādāti procesi, lai paplašinātu iekšējai lietošanai pieejamo produktu klāstu. Tas nozīmē, ka produktus, kas nebūtu piemēroti pārdošanai, varētu izmantot darbinieku un tīrīšanas vajadzībām darba vietā.

Nebīstamo pārstrādājamo atkritumu pieaugums

2024. gadā tika novērots ievērojams nebīstamo pārstrādājamo atkritumu apjoma pieaugums par 3 537,4 tonnām salīdzinājumā ar 2023. gadu. Šis pieaugums ir saistīts ar jauniem datu ierakstiem par depozīta iepakojumu un citiem materiāliem, kas nonāk pārstrādes plūsmā, izmantojot atkritumu pieņemšanas automātus, kā arī ar ievērojamu organisko atkritumu apjoma pieaugumu.

Papildu iepakojumam un materiāliem šajā kategorijā ietilpst arī dzērieni, kas tiek utilizēti, tostarp ar depozīta iepakojumu, pēc to derīguma termiņa beigām.

Radītie atkritumi

Neskatoties uz mūsu labākajiem centieniem šajā procesā, nav iespējams pilnībā izvairīties no atkritumu rašanās (piemēram, kartona kastes, elastīgā plēve, koksne utt.), kas tiek pārvietoti uz dažādiem atkārtotas izmantošanas kanāliem.

Materiāls (t)	2024. gadā	2023. gadā
Kopējie atkritumi	12 815,3	9 276,4
PCC/papīrs, kartons, kartons	3 973,7	4 168,0
Organiskie atkritumi	3 251,6	2 409,4
PET iepakojums	768,4	-
Plastmasa	210,9	208,0
Koks	1 058,7	905,6
Tekstilizstrādājumi	21,1	20,1
Sadzīves atkritumi	1 498,8	1 512,0
Stikls	1 756,0	-
Metāllūžņi	140,3	16,0
Bīstamie atkritumi	12,5	11,0
Citi nebīstamie atkritumi	123,4	26,3

2. tabula. Radītie atkritumi, klasificēti pēc materiāla metriskajās tonnās

Atkritumi, kas nosūtīti uz apglabāšanu

Lai gan Lidl Latvija tiek ieguldīts nozīmīgs un mērķtiecīgs darbs uzlabojot procesus, nav iespējams pilnībā izvairīties no atkārtoti neizmantojamu vai nepārstrādājamu materiālu rašanās. Tā rezultātā radās arī atkritumi, kas Lidl Latvija bija termiski jāapstrādā vai jānodod atkritumu apglabāšanas laukumos.

Pārstrādes vai utilizācijas ceļš	Materiāls (t)	2024. gadā	2023. gadā
Atkārtota izmantošana		**1 135,2**	**938,8**
	Tekstilizstrādājumi	21,1	18,0
	Organiskie atkritumi	71,2	56,4
	Koks	980,9	841,4
	Citi	62,0	23,0
Pārstrāde	**Kopā**	**7 034,1**	**4 459,3**
	PCC	3 973,7	4 168,0
	Organiskie atkritumi	93,6	-
	PET iepakojums	768,4	-
	Plastmasa	210,9	207,8
	Koks	77,8	64,2
	Stikls (depozītā nodotas pudeles)	1 756,0	-
	Metāllūžņi	140,3	16,0
	Bīstamie atkritumi	4,3	-
Termiskā pārstrāde	**Kopā**	**1 485,8**	**1 517,3**
	Tekstilizstrādājumi	-	2,1
	Sadzīves atkritumi	1 485,8	1 511,9
	Citi nebīstami materiāli	-	3,3
Poligons	Bīstamie atkritumi	8,2	11,0
Fermentācija	Organiskie atkritumi	3 086,8	2 352,8

3. tabula. Apglabāšanai nodoto atkritumu daudzums pa apglabāšanas veidiem, metriskajās tonnās

Pārtikas atkritumi

Izaicinājums

Katru gadu miljardi tonnu uzturā lietojamas pārtikas tiek izmesta vai iznīcināta, pirms to var pārdot, un aptuveni puse no pasaulē saražotās pārtikas tiek zaudēta šādā veidā. Šis augstais pārtikas zudumu līmenis nozīmē, ka ierobežoti un vērtīgi resursi, arī ūdens un augsne, tiek izmantoti nevajadzīgi, un ražošana un transportēšana rada novēršamas emisijas, kas kaitē klimatam.

Risinājums

Pārtikas atkritumi rodas visā vērtību ķēdē: ražošanā, transportēšanas laikā, pārstrādē, mazumtirdzniecības veikalos un pie patērētājiem. Augstas kvalitātes svaigas pārtikas piedāvāšana ir viena no Lidl Latvija galvenajām prioritātēm. Lai risinātu pārtikas atkritumu problēmu, Lidl Latvija ir izstrādājusi ceļvedi pārtikas atkritumu samazināšanai savā darbībā. Lidl Latvijā izmanto uz pieprasījumu balstītu plānošanas sistēmu, efektīvu piegādes ķēdi ar īsiem transporta maršrutiem, pilnīgu aukstuma ķēžu ievērošanu, krājumu uzraudzību un cenu samazinājumus. Schwarz Group uzņēmumi kopīgi tiecas sasniegt mērķi līdz 2030. gadam samazināt pārtikas atkritumus par 50 % salīdzinājumā ar 2018. gadu.

Starptautiskās koncepcijas "Glāb mani – strādājot kopā, lai novērstu pārtikas atkritumus" ietvaros Lidl Latvija ieņem stingrāku nostāju pret pārtikas atkritumiem un paplašina atlaižu akciju, kuras ietvaros Lidl Latvija īpaši piedāvā pārtiku, kurai tuvojas derīguma vai ieteicamais izlietošanas termiņš, vai kura ir nedaudz bojāta vai mainījusi krāsu, bet joprojām ir uzturā lietojama. Nozīmīga aktivitāte ir Lidl "Pārāk labs, lai izmestu" maisi ar augļiem un dārzeņiem, kas vairs pilnībā neatbilst augstajiem Lidl kvalitātes standartiem, bet joprojām ir piemēroti patēriņam. Šīs preces var pārdot kā dažādu augļu un dārzeņu maisījumu kastē vai maisā par fiksētu cenu. Šī koncepcija ir ieviesta un pārbaudīta kā pilotprojekts 2024. gadā Lidl Latvija un ir saņēmusi pozitīvas atsauksmes no klientiem. Paredzams, ka koncepcija valsts mērogā tiks ieviesta 2025. finanšu gadā. "Pārāk labs, lai izmestu" jau attiecas uz mūsu iepriekšējā dienā uz vietas ceptajām smalkmaizītēm un maizi.

Neskatoties uz tālredzīgu pasūtāmo produktu daudzumu plānošanu, mazumtirdzniecības uzņēmumi saskaras ar nepieciešamību norakstīt nepārdotos pārtikas produktus. Saskaņā ar valstī piemērojamajiem noteikumiem Lidl Latvija nodod preces, kas joprojām ir lietojamas uzturā, bet vairs nav derīgas pārdošanai, bezpeļņas organizācijām, kas izplata pārtiku tiem, kam tā nepieciešama.

Organizācija

Lidl Latvijā pārtikas atkritumu tēma ir Piegādes ķēdes un pārdošanas nodaļas atbildība sadarbībā ar Iepirkumu nodaļu.

Organisko atkritumu apjoms

Lidl Latvija organisko atkritumu apjoms ir palielinājies par vairāk nekā 800 tonnām salīdzinājumā ar 2023. gadu. Tas galvenokārt ir saistīts ar kopējā preču apgrozījuma pieaugumu, jo palielinājies veikalu skaits. Lai mazinātu organisko atkritumu apjomu, ir testēti vairāki pilotrisinājumi, tostarp iniciatīva "Pārāk labs, lai izmestu".

Saskaņā ar procesiem, kas ieviesti 2024. gadā, svaigu produktu pasūtījumi tiek veikti, izmantojot ikdienas pasūtījumu plānošanu, lai līdz minimumam samazinātu to negatīvo ietekmi uz preču pārpalikuma uzkrāšanos un samazinātu norakstīto produktu apjomu.

Raugoties nākotnē

Lai samazinātu organisko atkritumu daudzumu un uzlabotu ilgtspēju, Lidl Latvija jau īsteno vairākas iniciatīvas:

- **Sadarbība ar vietējiem ražotājiem: Tiek meklēta un veidota sadarbība ar vietējiem lauksaimniekiem un saimniecībām (F/F), lai pasūtījumus varētu elastīgāk pielāgot reālajam pieprasījumam.**
- **Aprites ekonomikas risinājumi: Drīzumā tiks uzsākta sadarbība ar vienu no piegādātājiem, kas ir gatavs pieņemt nepārdoto norakstīto produkciju atpakaļ izmantošanai agromēslu un biogāzes ražošanā. Iegūtā enerģija tiek izmantota jaunu produktu ražošanā, tādējādi pabeidzot ilgtspējīgu ciklu.**
- **Svaiguma kvalitātes prasības: Tiek izvērtētas iespējas, lai palielinātu veikalu darbinieku informētību par augļu un dārzeņu svaiguma prasībām veikalos un samazinātu nevajadzīgu norakstīšanu.**
- **Sadarbība ar labdarības organizācijām pārtikas jomā: Produkti, kuriem tuvojas derīguma vai ieteicamās izlietošanas termiņa beigas, tiek nodoti labdarības organizācijām, tādējādi samazinot pārtikas atkritumus un vienlaikus sniedzot atbalstu sabiedrībai.**

Pozitīvas tendences un ilgtspējības iniciatīvas

Lai mazinātu organisko atkritumu pieaugumu, Lidl Latvija aktīvi meklē risinājumus pārtikas atkritumu samazināšanai un ilgtspējīgas resursu izmantošanas veicināšanai:

- **Produkti, kas nodoti dzīvnieku barībai: 2024. gadā 146 tonnas norakstītu augļu, dārzeņu un maizes tika nodotas dzīvnieku barībai.**
- **Sadarbība ar NVO: 75 tonnas sauso produktu no noliktavas tika nodotas dažādām nevalstiskajām organizācijām, tostarp SOS bērnu ciematu asociācijai Latvijā un biedrībai Tavi Draugi. 2023. gadā šādi līgumi vēl nebija parakstīti, kas liecina par ievērojamu progresu sadarbības attīstībā.**

Saldūdens

Saldūdens ir būtiska sastāvdaļa, kas vijas cauri katram produktam Lidl Latvija veikalu plauktos. Lai gan Latvija ir bagāta ar ūdeni un ūdens pieejamība nav ievērojami apdraudēta, mūsu globālā piegādes ķēde ir atkarīga no šī ierobežotā resursa visam, sākot no mūsu pārdoto produktu audzēšanas un ieguves līdz augsto higiēnas standartu uzturēšanai.

Schwarz Group stratēģijas "REset Resources" ietvaros saldūdens tiek uzskatīts arī par Lidl Latvija stratēģisku prioritāti.

Izaicinājums

Aptuveni 70 % no pasaules ūdens patēriņa ir attiecināmi uz lauksaimniecisko ražošanu, radot arvien lielāku spiedienu uz šo svarīgo resursu. Problēma ir divējāda: cilvēku ūdens patēriņš pieaug gandrīz par 1 % gadā, un ūdens pieejamību bieži vien samazina mazāks nokrišņu daudzums un sausuma periodi. Paredzams, ka abas šīs tendences turpināsies arī turpmākajās desmitgadēs, un mēs jau izjūtam to ietekmi mūsu piegādes ķēdēs un audzēšanas reģionos.

Lai nodrošinātu saldūdens ilgtermiņa pieejamību, visiem piegādes ķēdes dalībniekiem ir jāveic sava loma. Īpaši reģionos ar augstu ūdens risku uzmanība jāpievērš tādiem svarīgiem pasākumiem kā pārbaudīta likumīga ūdens iepirkšana, atbildīga ūdens izmantošana, ūdens piesārņojuma samazināšana, ūdeņiem piegulošo ekosistēmu aizsardzība un sadarbība ar ieinteresētajām personām upju baseinos.

Tomēr Latvijā, lai gan pastāv zems trūkuma risks apjoma ziņā, bieži tiek uzsvērta atklāto ūdeņu un saldūdens kvalitāte. Īpašas bažas rada eitrofikācija, kur pārmērīgas barības vielas no lauksaimniecības un notekūdeņiem izraisa aļģu ziedēšanu un skābekļa trūkumu, kā arī mikroplastmasa un piesārņotāji, kas arvien biežāk tiek konstatēti Latvijas ūdeņos, īpaši pilsētu teritoriju tuvumā.

[1] Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija: Ūdens un lauksaimniecība, 2024.

Risinājums

Esam pārliecināti, ka ilgstošus panākumus var sasniegt tikai ar ilgtspējīgu attīstību. "Ceļā uz rītdienu" raksturo šo attieksmi un atspoguļo mūsu apņemšanos ievērot korporatīvo atbildību visās Lidl darbības jomās. Izmantojot holistisku un uzņēmuma mēroga pieeju, Lidl nodrošina atbilstību savām un normatīvajām korporatīvās sociālās atbildības prasībām. Šī iemesla dēļ ir izveidota visaptveroša vadības pieeja korporatīvajai rūpībai visos mūsu korporatīvās sociālās atbildības stratēģijas fokusa jautājumos, tostarp atbildīgā saldūdens resursu izmantošanā. Vairāk informācijas mūsu nostādņu politikā par saldūdens izmantošanu.

Lidl saldūdens stratēģija:

Ilgtspējīgāka ūdens izmantošana Lidl nav nākotnes, bet gan šodienas uzdevums, kam tiek rūpīgi sekots. Mēs esam izvirzījuši mērķi aizsargāt un atbildīgi izmantot saldūdens resursus visā vērtību ķēdē, veicot mērķtiecīgus pasākumus. Mūsu stratēģija ūdens jomā balstās uz četriem pīlāriem:

1 **Izpratne par sekām:** Mūsu ietekme ir labāka, analizējot riskus

Veicot visaptverošas un regulāras riska analīzes, mēs pārbaudām mūsu uzņēmējdarbības iespējas un riskus. Sistemātiska riska analīze produktu un apakšproduktu grupu līmenī ļauj mums noteikt ietekmi uz ūdens patēriņu un piesārņojumu visā piegādes ķēdē.

2 Standartu noteikšana

Galvenie standarti, kas ir saistoši mūsu piegādātājiem, ir Rainforest Alliance, īpaši tās prasības saistībā ar ūdeni. Augļu un dārzeņu ražotājiem mēs pieprasām atbilstību GLOBALG.A.P IFA vai līdzvērtīgam standartam. Tekstilizstrādājumu piegādātājiem jābūt sertificētiem saskaņā ar atzītu ilgtspējības standartu, piemēram, Cotton Made in Africa, Organic Content Standard vai OEKO-TEX® STeP standartu.

3 Alternatīvu veicināšana

1 Plastmasa

Mūsu ūdens resursus aizvien vairāk apdraud plastmasas, kas dabā nesadalās, iekļūšana ūdenī. Mēs izslēdzam cieto un šķidro mikroplastmasu no visiem Lidl privāto preču zīmju kosmētikas un personīgās higiēnas līdzekļiem. Līdz 2025. finanšu gada beigām mēs vēlamies sasniegt vairākus mērķus attiecībā uz mūsu pašu zīmolu iepakojumiem: izmantot par 10 % mazāk neapstrādātas plastmasas, samazināt kopējo plastmasas patēriņu par 30 %, iekļaut vidēji 25 % pārstrādājamas plastmasas mūsu plastmasas iepakojumā un padarīt 100 % mūsu iepakojuma maksimāli pārstrādājamu .*

*Schwarz Group uzņēmumi: REset Plastic, 2024

2 Samazinot pārtikas atkritumus

Lai ražotu pārtiku, tiek patērēts un piesārņots daudz ūdens, bet ne visa pasaulē saražotā pārtika nekad nenonāk uz šķīvja. Līdz 2025. gadam mūsu mērķis ir samazināt organisko atkritumu daudzumu mūsu uzņēmējdarbībā par 30 %. Lai to panāktu, 2024. gadā Lidl Latvija vairākos veikalos uzsāka pilotprojektu "Pārāk labs, lai izmestu", kas ir guvis ievērojamu klientu atsaucību. Šī iniciatīva palīdz samazināt pārtikas atkritumus, pārdodot pilnīgi ēdamus, lai gan vairs ne perfekta izskata, augļus un dārzeņus par ievērojami zemāku cenu. Mēs plānojam ieviest iniciatīvu visā valstī līdz 2025. finanšu gada beigām.

3 Palielināt augu izcelsmes alternatīvu produktu īpatsvaru

Dzīvnieku izcelsmes produktu, piemēram, gaļas, ražošanā tiek patērēts ievērojami vairāk ūdens nekā augu izcelsmes pārtikas produktu ražošanā, tāpēc mūsu mērķis ir līdz 2030. gadam palielinām augu izcelsmes olbaltumvielu avotu īpatsvaru mūsu sortimentā līdz 20 %. Plašāku informāciju par to var atrast Lidl Apzināta uztura iepirkumu politikā .

4 Pārmaiņu veicināšana

Kopš 2018. gada Lidl ir aktīvs Lauksaimniecības darba grupas (Agricultural Working Group - AWG) biedrs. Turklāt nepārtikas nozarē Lidl ir Ādas darba grupas (Leather Working Group), Partnerības par ilgtspējīgu tekstilrūpniecību un iniciatīvas Āfrikā ražota kokvilna (Cotton Made in Africa) biedrs. Lidl tekstilrūpniecības nozarē ir definējis trīs galvenos mērķus attiecībā uz ūdeni:

1. **Veicināt drošu ķīmisko vielu lietošanu;**
2. **Enerģijas, ūdens un ķīmisko vielu patēriņa samazināšana;**
3. **Videi draudzīga atkritumu utilizācija un atbilstoša noteküdeņu apsaimniekošana.**

Organizācija

Lidl Latvijā par saldūdens tēmu piegādes ķēdē ir atbildīga Iepirkumu nodaļa.

Mijiedarbība ar ūdeni kā koplietojamu resursu

Mēs pastāvīgi strādājam, lai samazinātu ūdens patēriņu mūsu veikalos, loģistikas centros un birojos. Esošajās un jaunajās ēkās mūsu nekustamo īpašumu portfelī mēs izmantojam ūdeni taupošus sanitāros priekšmetus, tostarp īpašus krānus un izlietnes ar optoelektronisku vadību un pašnoslēdzošus krānus, kas izmanto optimizētus laika iestatījumus, lai izvairītos no nevajadzīga ūdens patēriņa.

Lai novērtētu ūdens riskus, Lidl katru gadu analizē atsevišķas attiecīgās apakšproduktu grupas. Piemēram, pārskata gadā tas tika veikts ar augļiem un dārzeņiem. Šajā analīzē tika izmantots Ūdens stresa indekss, ko lauksaimniecības nozarei izstrādājis Pasaules resursu institūts (WRI) valstu līmeņos, kā arī dati no Ūdens pēdas nospieduma tīkla (WFN), lai noteiktu produktu ūdens pēdu. Abu pieeju kombinācija ļauj ņemt vērā ūdens riskus gan no produkta, gan valsts viedokļa.

Ar saldūdeni saistītās ietekmes pārvaldība

Pēc pievienošanās Ūdens pārvaldības aliansei (Alliance for Water Stewardship) 2018. gadā, Lidl ir īpaši aktīvi iesaistījies lauksaimniecības darba grupā un kopš 2022. gada sadarbojas AWS ieviešanas projektos upju baseinos globālajos lauksaimniecības ražošanas ūdens karstajos punktos, piemēram, Spānijā un Peru.

Kā daļa no obligātās dalības GLOBALG.A.P. standartā, visi Lidl lauksaimniecības partneruzņēmumi dokumentē savu pieredzi labas lauksaimniecības prakses jomā. Tas ietver arī pārbaudi, vai ražošana noteiktā vietā var radīt risku ūdens pieejamībai vai kvalitātei, un kā šos riskus var samazināt līdz minimumam. Piemēram, ziedi un augi tiek iepirkti tikai no uzņēmumiem, kas ievēro GlobalG.A.P. piegādes ķēdi.

Augļi, dārzeņi, ziedi un augi

Ne vēlāk kā līdz 2025. finanšu gada beigām 100% Lidl augļu un dārzeņu audzētāju no Spānijas, Portugāles, Itālijas, Grieķijas, Ēģiptes, Dienvidāfrikas, Marokas, Izraēlas un Čīles ir jāsertificē, pamatojoties uz atzītiem ūdens standartiem (AWS standarts, GLOBALG.A.P. SPRING, On the way to PlanetProof, Fairtrade standarts, Rainforest Alliance lauksaimniecības standarts, SIZA vides standarts, SCS ilgtspējīgas audzēšanas standarts).

Mēs arī pastāvīgi samazinām pesticīdu lietošanu mūsu augļu, dārzeņu, ziedu un augu sortimentā saskaņā ar mūsu stratēģisko aktīvo vielu sarakstu, kas atrodams Lidl nostājas dokumentā par augļiem, dārzeņiem, ziediem un augiem.

Tekstilizstrādājumi

Mēs īpaši koncentrējamies arī uz minimālo standartu piemērošanu tekstilizstrādājumu nozarē. Lidl ir definējis trīs galvenos mērķus:

- **Veicināt drošu ķīmisko vielu lietošanu;**
- **Enerģijas, ūdens un ķīmisko vielu patēriņa samazināšana;**
- **Videi draudzīga atkritumu utilizācija un atbilstoša ūdens apsaimniekošana.**

Visiem tekstilizstrādājumiem, kas satur kokvilnu, jābūt sertificētiem, pamatojoties uz atzītu ilgtspējības standartu, piemēram, "Cotton Made in Africa", "Better Cotton Initiative", "Fairtrade" vai "Organic Content Standard".

Mikroplastmasa

Būtiska problēma ir ūdens piesārņojums, ko rada mikroplastmasa. Reaģējot uz to, mēs sadarbojāmies ar saviem kosmētikas un personīgās higiēnas līdzekļu piegādātājiem, lai sasniegtu izvirzīto mērķi līdz 2021. gadam izslēgt cieto un šķidro mikroplastmasas izmantošanu mūsu pašu zīmola kosmētikas formulās. Tehnisku izaicinājumu dēļ mēs neesam pilnībā sasnieguši šo mērķi. Līdz šim visas preces, kurām jau ir pieejamas alternatīvas formulas sastāvdaļas, ir pārveidotas. Mēs turpinām strādāt pie turpmākām izmaiņām kopā ar saviem piegādātājiem, un dažām no tām vispirms ir nepieciešami izstrādāt alternatīvus risinājumus.

Ūdens ņemšana

Tā pati rūpība tiek pievērsta arī ūdens kā resursa izmantošanai. Mūsu mērķis ir nepārtraukti samazināt ūdens pieprasījumu un patēriņu mūsu darbības vienībās visā Lidl Latvijā.

Pārskata gadā kopējais ūdens patēriņš mūsu uzņēmuma telpās bija 21 115,6 m³ (salīdzinājumā ar 18 311,5 m³ 2023. gadā). Šis patēriņš galvenokārt attiecas tikai uz sociālajām un sanitārajām telpām, kā arī tīrīšanas procesiem, tāpēc mūsu uzņēmuma telpās izmantojam ūdeni taupošas sanitārās iekārtas un krānus. Iegūtais lietus ūdens un notekūdeņi mūsu telpās tiek utilizēti saskaņā ar pašvaldības ūdensapgādes uzņēmuma pieslēguma noteikumiem.

Kontakti

Lai iegūtu plašāku informāciju par Lidl Latvija ilgtspējības mērķiem, projektiem un sasniegumiem, lūdzu, apmeklējiet vietni vai rakstiet uz e-pasta adresi csr@lidl.lv.